

Marian Płachecki

"Wmówienia krytyki", Hubert Orłowski, "Teksty", nr 2 (1972) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 250

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) BUREK Tomasz: Dramat wielkiej krytyki. "Teksty" 1972 nr 2, s. 97-112.

Rzecz o Kazimierzu Wyce jako krytyku literackim, "strażniku ciągłości" polskiej tradycji literackiej. Krąg inspiracji krytyka przed r. 1939 zakreślają studia o Brzozowskim (program krytyki wiążącej estetykę z etyką) i o Norwidzie (pod wpływem sytuacji intelektualnej pokolenia 1910 w międzywojniu). Zainteresowania późniejsze dotyczą koncepcji realizmu nawiązującego do tradycji prozy dwudziestolecia ("Pogranicze powieści"), prozy jako wiodącego rodzaju literackiego, poezji - znaczącej społecznie, choć opartej na wyobraźni ("Rzecz wyobraźni"). Dramatem krytyka staje się, zdaniem autora, nieciągłość naszego życia literackiego, uniemożliwiająca rozbudowanie programu krytycznego w warunkach rzetelnej dyskusji.

BP/46/133

M.P.

(II) ORŁOWSKI Hubert: Wmówienia krytyki. (W 25 rocznicę wydania "Doktora Faustusa" Tomasza Manna). "Teksty" 1972 nr 2, s. 58-74.

Autor omawia fenomen "uprzedzonej recepcji" Mannowskiego "Doktora Faustusa". Na ogół widzi się w tej powieści - nie dość zresztą zasadnie - alegoryczną interpretację faszyzmu jako mariażu estetyzmu z barbarzyństwem. Autor przedstawia trzy zakresy motywacji decydujących o powszechnym przyjęciu takiej wykładni: zakres społeczny (oczekiwanie Niemców tuż po drugiej wojnie na historyczną refleksję nad faszyzmem; chęć "uszlachetnienia" praktyk faszyzmu poprzez umieszczenie go w tradycji filozoficznej); kontekst życia literackiego (wpływ na recepcję poprzedzających powieści wypowiedzi autora, pierwszych publikacji, pierwszych recenzji); wreszcie biografia intelektualna T. Manna (autokreacja na pisarza rdzennie niemieckiego, kompleks emigracji).

BP/46/134

M.P.